

Asia: VN/1793/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain muuttamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 196/2025 vp) täydentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

RINNAKKAISMALLI

Hallituksen esitysluonnoksen taustaosuuden (1.1) perusteella rinnakkaismalliin sisältyy rinnakkaisjärjestelmää koskeva olettamasaännös (josta säädetään ehdotetussa 12 §:ssä) ja ylintä emoyksikköä koskeva olettamasaännös (josta säädetään ehdotetussa 13 §:ssä). Esitysluonnoksen perusteella näiden säännösten suhde jää hieman epäselväksi: onko sillä, että nämä olettamasaännökset yhdessä muodostavat rinnakkaismallin, jotain vaikutusta niiden soveltamiseen?

Rinnakkaismalliin sisältyvien olettamasaännösten soveltaminen edellyttää 12 §:n mukaan, että ylimmän emoyksikön lainkäyttöalue on OECD:n ja G20-maiden osallistavan kehyksen erityisessä vertaisarviossa katsottu olevan ehdot täyttävä rinnakkaisjärjestelmä. Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tällaiset lainkäyttöalueet julkaistaan OECD:n sivustolla keskitetyssä järjestelmässä. Soveltamisedellytyksen kytkeminen osallistavan kehyksen erityiseen vertaisarvioon perustuvaan merkintään OECD:n keskitetyssä järjestelmässä tekee olettamasaännön soveltamisesta yksiselitteistä ja vähentää erillisen ohjeistamisen tarvetta merkittävästi. Yksiselitteisyyden lisäämiseksi perusteluissa olisi hyvä täsmentää, että olettamasaännön soveltaminen edellyttää, että lainkäyttöalueen on oltava julkaistu kyseisessä järjestelmässä, ja samalla voisi määrittää ajankohdan, mihin mennessä julkaisun on pitänyt tapahtua, jotta olettamasaännöksiä voi soveltaa tilikauteen.

Säännöskohtaisten perusteluiden 12 §:ää koskeva ensimmäinen kappale on hieman vaikeaselkoinen, koska peräkkäisissä virkkeissä käytetään lainkäyttöalue-termiä kahdesta eri lainkäyttöalueesta: ensimmäisellä kerralla viitataan konserniyksiköiden sijaintilainkäyttöalueeseen ja sen jälkeen

ilmeisesti ylimmän emoyksikön sijaintilainkäyttöalueeseen. Samassa tekstikappaleessa myös ilmaus ”tietyt ehdot” on epäselvä. Ehdotamme näistä syistä 12 §:n perustelujen ensimmäisen kappaleen toisen virkkeen täsmentämistä esimerkiksi seuraavasti:

”Lainkäyttöalueen, jolla konsernin ylin emoyksikkö sijaitsee, olisi täytettävä OECD:n ja G20-maiden osallistavan kehyksen 5.1.2026 julkaiseman ns. rinnakkaismallipaketin mukaiset ehdot sekä kotimaiseen että maailmanlaajuiseen verojärjestelmäänsä liittyen, jotta sillä voitaisiin katsoa olevan ehdot täyttävä rinnakkaisjärjestelmä (Qualified SbS Regime).”

Ehdotamme ilmauksen ”tietyt ehdot” täsmentämistä vastaavasti myös säännöskohtaisten perusteluiden 13 §:ää koskevassa ensimmäisessä kappaleessa.

Sekä 12 §:n että 13 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa on virke: ”Pykälän toimintamekanismi vastaisi siten esimerkiksi saman luvun 10 §:ssä tarkoitetun kotimaista täydennysveroa koskevan olettamasäännöksen mekanismia.” Ehdotamme virkkeen muuttamista alkamaan seuraavasti:

”Olettamasäännöksen toimintamekanismi vastaisi...”

12 §:ssä mainitaan käsitteinä ”rinnakkaisjärjestelmä” ja ”ehdot täyttävä rinnakkaisjärjestelmä”. Myös 13 §:ssä mainitaan uutena käsitteenä ”ehdot täyttävä ylintä emoyksikköä koskeva järjestelmä”. Lisäksi 13 §:n perusteluissa mainitaan ”edellytykset täyttävä kotimainen verojärjestelmä”. Näiden käsitteiden nimenomainen määrittelevä parantaisi säännöstekstin ymmärrettävyyttä.

Esitysluonnoksessa 12 §, 13 § ja 14 § alkavat kaikki nyt ilmaisulla ”Ilmoittavan konserniyksikön valinnasta...”. Tämän voisi muuttaa kielellisesti luontevampaan muotoon, esimerkiksi: ”Ilmoittava konserniyksikkö voi valita, että...”.

Ylintä emoyksikköä koskevan olettamasäännön eli 13 §:n säädöstekstin viimeisellä rivillä pitäisi olla taivutusmuoto ”emoyksikköä”.

SUBSTANSSIPERUSTEISIA KANNUSTIMIA KOSKEVA OLETTAMASÄÄNNÖS

Substanssiperusteisia verokannustimia koskevan olettamasäännön osalta Verohallinto pitää välttämättömänä, että soveltamisedellytysten täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot sisältyvät yksityiskohtaisella tasolla täydennysveron tietoilmoitukselle. Kansainvälistä standardia on tältä osin päivitettävä viipymättä, jotta tarvittavat tietojärjestelmämuutokset voidaan toteuttaa ajoissa.

Hallituksen esitysluonnoksen pääasiallisia vaikutuksia käsittelevässä luvussa (2.2) mainitaan, että Suomessa vuonna 2025 käyttöön otettu suurten puhtaan siirtymän investointien veronhyvitys on substanssiperusteisia verokannustimia koskevassa olettamasäännössä tarkoitettu verokannustin. Hallituksen esityksessä olisi hyvä ottaa kantaa myös muiden Suomessa voimassa olevien verokannustimien tulkintaan olettamasäännöksen kannalta.

Substanssiperusteisia kannustimia koskevan olettamasäännöksen perusteluissa voisi selvyiden vuoksi mainita, että sen soveltaminen ei välttämättä alenna täydennysveron määrää nollassi, niin kuin muut olettamasäännökset tekevät (perusteluissa mainitaan kyllä, että soveltaminen vähentäisi täydennysveron määrää).

Olettamasäännön säännöskohtaisiin perusteluihin sisältyy virke: ”Myös tuotettujen yksiköiden tulisi olla tuotettu lainkäyttöalueella.” Epäselväksi jää tämän virkkeen merkitys suhteessa sitä edeltävään aineellisen omaisuuden tuotantoa koskevaan toteamukseen. Ottaen huomioon perusteluissa viitatus kommentaarin kappaleen 11, ehdotamme, että yksiköitä koskeva virke muutetaan paremmin alkuperäistä tekstiä vastaavaan muotoon:

”Kannustimen tulee myös perustua kannustimen tarjoavalla lainkäyttöalueella tuotettuihin yksiköihin.”

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että määritelmän piiriin ei kuuluisi kannustin, jota ei olisi olemassa ilman valtiollista järjestelyä (kommentaarin kappale 16). Perusteluissa ei täsmennetä, mitä tällaisella kannustimella tarkoitetaan. Kohdassa viitatussa kommentaarin kappaleessa 16 tarkennetaan, että valtiollisen järjestelyn käsite on määritelty artiklan 9.1.2 kommentaarin kappaleessa 8.3. Perusteluita voisi täydentää esimerkiksi lisäämällä seuraavan kaltaisen määritelmän:

”Valtiollisella järjestelyllä tarkoitetaan kaikkia sopimuksia, hallintopäätöksiä, määräyksiä, myöntämispäätöksiä sekä muita vastaavia järjestelyitä viranomaistahojen kanssa.”

Olettamasäännön laskenta 15 §:ssä on monimutkainen ja monivaiheinen, ja käytännössä vastaan voi tulla varsin erilaisia tilanteita. Laskentaesimerkit helpottaisivat säännöksen tulkintaa.

Vähäisinä huomioina todettakoon, että säännöskohtaisissa 14 § 5 momentin perusteluissa esiintyy kahteen kertaan peräkkäin ”3 luvun”. Lisäksi 15 §:n perustelujen toisen kappaleen ensimmäisellä rivillä pitäisi olla ”ehdot täyttävän”. Saman pykälän 5 momenttia koskevassa kappaleessa pitäisi olla ”sääntöä”.

Lindqvist Sanna
Verohallinto